

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ DAİRE

GÜL VE DİĞERLERİ – TÜRKİYE DAVASI

(Başvuru no: 4870/02)

KARAR

STRAZBURG

8 Haziran 2010

İşbu karar AİHS'nin 44/2 maddesinde belirtilen koşullar çerçevesinde kesinleşecektir. Şekli düzeltmelere tabi olabilir.

USUL

Türkiye Cumhuriyeti aleyhine açılan 4870/02 no'lu davanın nedeni, T.C. vatandaşları Ercan Gül, Deniz Kahraman, Zehra Delikurt ve Erkan Arslanbenzer'in ("başvuranlar") Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne, 5 Kasım 2001 tarihinde, İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına Dair Sözleşme'nin ("AİHS") 34. maddesi uyarınca yapmış oldukları başvurdur.

Başvuranlar, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ("AİHM") önünde, Ankara Barosu avukatlarından F. Kalaycı tarafından temsil edilmişlerdir.

OLAYLAR

Başvuranlar, sırasıyla 1966, 1977, 1979 ve 1965 doğumludurlar.

Başvuranlar, 30 Kasım 1999 tarihinde, Ankara Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şubesi'nde görevli polis memurları tarafından yakalanmışlardır. Aynı gün, başvuranların avukatları, Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcılığı'na başvurarak başvuranların yakalanmasına ve gözaltı sürelerine ilişkin bilgi talebinde bulunmuştur. Avukatlar, ayrıca, ifade verme sürecine katılmayı talep etmiştir. Cumhuriyet Başsavcısı, avukatlara, 2845 No.lu Kanun'un 16. maddesi ile 3842 No.lu Kanun'un 30. ve 31. maddeleri uyarınca, başvuranların gözaltındayken avukat yardımı alma haklarının bulunmadığını bildirmiştir.

Başvuranlar, 3 Aralık 1999 tarihinde, Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Savcısı önüne çıkartılmışlar ve yasadışı silahlı bir örgüt olan Türkiye Komünist Partisi/Marksist-Leninist - Türkiye İşçi Köylü Kurtuluş Ordusu - Türkiye Marksist Leninist Gençlik Birliği ("TKP/ML-TİKKO-TMLGB") ile olan bağlantılarıyla ilgili olarak sorgulanmışlardır. Ercan Gül, söz konusu örgüt üyesi olmadığını ifade etmiştir. Ercan Gül, evinde bulunan yayınların yasal yayınlar olduğunu ve bulunduğu iddia edilen posterin kendisine ait olmadığını belirtmiştir. Dolayısıyla, başvuran, yakalama ve arama tutanaklarını imzalamayı reddetmiştir. Başvuran, ayrıca, Tüm Maliye-Sen'in kurucu ve yöneticilerinden birisi olduğunu ve söz konusu sendikanın üyesi olarak 1 Mayıs gösterilerine ve 1993 Sivas Katliamı'nı anma etkinliklerine katıldığını ifade etmiştir. Ercan Gül, son olarak, TKP/ML-TİKKO-TMLGB lehine slogan atmadığını belirtmiştir.

Erkan Arslanbenzer, Cumhuriyet Savcısı önünde verdiği ifadesinde, söz konusu örgüt üyesi olmadığını belirtmiştir. Erkan Arslanbenzer, evinde bulunan yayınların yasal yayınlar olduğunu, TKP/ML-TİKKO-TMLGB adına propaganda araçları olmadığını ileri sürmüştür. Başvuran, ayrıca, KESK üyesi olduğunu ve bazı gösterilere katıldığını ifade etmiştir. Başvurana, üzerinde *Partizan* yazılı bir pankart taşıırken gösteride çekilen bir fotoğrafının bulunduğu iddia edilmiş, ancak başvuran fotoğraftaki kişinin kendisi olamayacağını ileri sürmüştür. Başvuran, son olarak, 2 Temmuz 1998 tarihinde, 1993 Sivas Katliamı'nı anma gösterisine katılıp katılmadığını hatırlayamadığını ifade etmiştir.

Deniz Kahraman, TKP/ML ile hiçbir bağlantısının olmadığını ifade etmiştir. Başvuran, 1997 yılındaki 1 Mayıs gösterisine ve 2 Temmuz 1998 tarihinde yapılan gösteriye katıldığını belirtmiştir. Başvurana, üzerinde *Partizan* yazılı bir pankartı taşıırken gösteride

çekilen bir fotoğrafının bulunduğu iddia edilmiş, ancak başvuran fotoğraftaki kişinin kendisi olmadığını ileri sürmüştür.

Son olarak, Zehra Delikurt, TKP/ML-TİKKO-TMLGB üyesi olmadığını ifade etmiştir. Başvuran, Ankara'daki okulların duvarlarına TKP/ML-TİKKO lehine sloganlar yazdığını inkar etmiştir. Başvurana, TKP/ML-TİKKO genel sekreterinin resmini taşıırken çekilen bir fotoğraf gösterilmiştir. Başvuran, 2 Temmuz 1998 tarihinde yapılan gösteriye katıldığını, ancak resimdeki kişiyi tanımadığını ifade etmiştir.

Başvuranlar, aynı gün, Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde hakim huzuruna çıkartılmışlardır. Başvuranlar, Cumhuriyet Savcısı önünde vermiş oldukları ifadeleri yinelemişlerdir. Hakim, Zehra Delikurt'un tutuklanmasına, diğer başvuranların ise serbest bırakılmalarına hükmetmiştir.

21 Aralık 1999 tarihinde, Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Savcısı, aralarında başvuranların da bulunduğu on kişi hakkında iddianame hazırlamıştır. Cumhuriyet Savcısı, eski TCK'nın sırasıyla 168. ve 169. maddeleri uyarınca, Zehra Delikurt'u yasadışı bir örgüte üye olmakla, diğer başvuranları ise yasadışı bir örgüte yardım ve yataklık etmekle itham etmiştir. Cumhuriyet Savcısı, Zehra Delikurt'un, 1997 ve 1999 yıllarında yapılan 1 Mayıs gösterilerinde ve 2 Temmuz 1998 tarihinde yapılan gösteride TKP/ML-TİKKO lehine sloganlar attığını iddia etmiştir. Cumhuriyet Savcısı, söz konusu gösterilerde, başvuranın üzerinde *Partizan* yazılı bir pankartın arkasında bulunduğunu ve TKP/ML-TİKKO genel sekreterinin posterini taşıdığını ileri sürmüştür. Zehra Delikurt'un bahsi geçen gösterilerde “Biz işçinin, köylünün yiğit sesiyiz, namluya sürülmüş halk mermisiyiz” ve “Marks, Lenin, Mao, Önderimiz İBO, Savaşıyor Tikko” şeklinde sloganlar attığı iddia edilmiştir.

Ayrıca, Zehra Delikurt'un Ankara'daki okulların duvarlarına “TKP/ML-TİKKO”, “İBO yaşıyor, TİKKO savaşıyor”, “Yaşasın partimiz TKP-ML-TİKKO”, “Gerillalar ölmez, yaşasın halk savaşı”, “Parti ve devrim şehitleri ölümsüzdür”, “TKP-ML TİKKO işçi köylü el ele demokratik devrime” gibi TKP/ML-TİKKO lehine sloganlar yazdığı iddia edilmiştir. Ayrıca, başvuranın kültür merkezlerinde ve sol görüşlü bir siyasi parti merkezinde düzenlenen seminerlere katıldığı iddia edilmiştir. Ayrıca, başvuranın *Özgür Gelecek* adlı gazeteyi sattığı da iddialar arasında yer almaktadır.

Cumhuriyet Savcısı, Ercan Gül'ün 1997 yılında düzenlenen 1 Mayıs gösterisine katıldığını ve gösteride “Liderimiz İbrahim Kaypakkaya”, “Yaşasın Halkın Adaleti”, “Yaşasın partimiz TKP-ML”, “İktidar namlunun ucundadır”, “Marks Lenin Mao önderimiz İbo, Savaşıyor TİKKO”, “Biz işçinin, köylünün yiğit sesiyiz, namluya sürülmüş halk mermisiyiz”, “Liderimiz İbrahim Kaypakkaya, işçi, köylü, gençlik halk savaşında birleştik” gibi TKP/ML-TİKKO lehine sloganlar atıldığını kaydetmiştir. Cumhuriyet Savcısı, Ercan Gül'ün 1999 yılında yapılan gösteride yasadışı sloganlar attığını iddia etmiştir. Ayrıca, Ercan Gül'ün evinde bazı yayınlar, TKP/ML-TİKKO'ya üye bir kişinin resmi ve bir kitap bulunduğu da kaydedilmiştir.

Cumhuriyet Savcısı, Erkan Arslanbenzer'in 1996 ve 1997 yıllarında düzenlenen 1 Mayıs gösterilerine, 1998 yılında düzenlenen Nevruz kutlamalarına ve 1997 ve 1998 yıllarında yapılan Sivas Katliamı'nı anma etkinliklerine katıldığını iddia etmiştir. Başvuran, söz konusu gösterilerde “Yaşasın partimiz TKP/ML”, “Faşizme isyan, halka önder partizan”, “İktidar namlunun ucundadır”, “Umudun adı TKP-ML”, “Biz işçinin, köylünün yiğit sesiyiz, namluya sürülmüş halk mermisiyiz”, “Kızılordu, TİKKO, TMLGB”, “Faşist devlet, yıkacağız

elbet”, “*Bizde hesapları namlular sorar*” şeklinde TLP/ML-TİKKO lehine sloganlar atmıştır. Cumhuriyet Savcısı, ayrıca, başvuranın evinde söz konusu örgüt yanlısı yayın ve kitapların bulunduğunu kaydetmiştir.

Son olarak, Cumhuriyet Savcısı, Deniz Kahraman’ın 1997 ve 1998 yıllarında düzenlenen 1 Mayıs gösterilerine ve 2 Temmuz 1998 tarihli gösteriye katıldığını belirtmiştir. Deniz Kahraman, bu gösterilerde, “*Faşizme isyan, halka önder Partizan*”, “*Yaşasın partimiz TKP-ML*”, “*Biz işçinin, köylünün yiğit sesiyiz, namluya sürülmüş halk mermisiyiz*”, “*İşçi, köylü, gençlik halk savaşında birleştik*”, “*Bizde hesapları namlular sorar*” şeklinde TLP/ML-TİKKO lehine sloganlar atmıştır. Cumhuriyet Savcısı, ayrıca, başvuranın evinde örgüt yanlısı bazı yayınların bulunduğunu kaydetmiştir.

26 Ocak 2000 tarihinde, Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi, davanın esasına ilişkin ilk duruşmasını yaparak sanıkları dinlemiştir. Başvuranlar, Cumhuriyet Savcısı ve 3 Aralık 1999 tarihinde tek hakim önünde vermiş oldukları ifadeleri yinelemişler, polis tarafından alınan ifadelerini ise geri çekmişlerdir. Aynı gün, ilk derece mahkemesi, Zehra Kurt’un tahliyesine karar vermiştir.

Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi, sekiz duruşma yaptıktan sonra 9 Ağustos 2000 tarihinde karara varmıştır. Mahkeme, eski TCK’nın 169. maddesi uyarınca başvuranları mahkum etmiştir.

İlk derece mahkemesi, başvuranları üç yıl dokuz ay hapis cezasına çarptırmıştır. Mahkeme, başvuranların TKP/ML-TİKKO pankartlarıyla birlikte gösterilere katıldıklarına ve söz konusu yasadışı örgüt lehine sloganlar attıklarına karar vermiştir. Mahkeme, söz konusu kararını, Ankara Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şubesi tarafından hazırlanan gösterilere ait video kopyalarına, güvenlik güçleri tarafından çekilen fotoğraflara, başvuranların polis, Cumhuriyet Savcısı ve Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi önünde verdikleri “kaçamak” ifadelerine ve başvuranların evlerinde TKP/ML-TİKKO adına propaganda aracı olarak kullanılan yayınların bulunduğunu belirten yakalama ve arama tutanaklarına dayandırmıştır. Mahkeme, ayrıca, bulunan dergilerin bazı sayılarının dağıtımının mahkeme kararıyla durdurulması nedeniyle söz konusu yayınların yasadışı olduğunu kaydetmiştir.

Yargıtay, 16 Nisan 2001 tarihinde, 9 Ağustos 2000 tarihli kararı onamıştır.

7 Ağustos 2003 tarihinde yürürlüğe giren 4963 No.lu Kanun’un kabulü ile eski TCK’nın 169. maddesinde yer alan “eder veya her ne suretle olursa olsun hareketlerini teshil” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

Bunun ardından, başvuranların avukatı ile Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Savcısı’nın talebi üzerine başvuranlar aleyhindeki dava yeniden açılmıştır.

Belirtilmeyen bir tarihte, Zehra Delikurt, Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi’ne başvurarak 6 Ağustos 2003 tarihinde yürürlüğe giren 4959 No.lu Toplama Kazandırma Yasası’ndan yararlanma talebinde bulunmuştur.

29 Nisan 2004 tarihinde, Zehra Delikurt hapis cezasını çekmeye başlamıştır.

30 Haziran 2004 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 16 Haziran 2004 tarihli ve 5190 No.lu Kanun ile devlet güvenlik mahkemeleri kaldırılmıştır. Başvuranlar aleyhindeki dava Ankara Ağır Ceza Mahkemesi’ne gönderilmiştir.

21 Temmuz 2004 tarihinde, Ankara Ağır Ceza Mahkemesi kararını vermiştir. Mahkeme, Zehra Delikurt’un talebini kabul etmiş ve 4959 No.lu Kanun’un 4. maddesi uyarınca başvurana ceza verilmemesine hükmetmiştir. Bunun sonucunda başvuran serbest bırakılmıştır. Ankara Ağır Ceza Mahkemesi, diğer başvuranlarla ilgili olarak, eski TCK’nın 169. maddesinde yapılan değişikliğin ardından, başvuranların yaptıkları eylemlerin söz konusu maddeye göre suç oluşturmadığına karar vermiştir. Bununla birlikte, mahkeme, Terörle Mücadele Kanunu’nun 7/2 maddesi uyarınca, Ercan Gül, Erkan Arslanbenzer ve Deniz Kahraman’ı şiddet yöntemlerine teşvik edecek şekilde örgüt propagandası yapmak suçundan on ay hapis cezasına çarptırmıştır.

Ercan Gül ve Erkan Arslanbenzer temyiz talebinde bulunmuştur.

26 Şubat 2006 tarihinde, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, 5237 No.lu Yeni Ceza Kanunu’nun yürürlüğe girmesi nedeniyle, 21 Temmuz 2004 tarihli kararın tekrar gözden geçirilmesi için dava dosyasını Ankara Ağır Ceza Mahkemesi’ne iade etmiştir.

15 Aralık 2006 tarihinde, Ankara Ağır Ceza Mahkemesi, Terörle Mücadele Kanunu’nun 7/2 maddesi uyarınca, Ercan Gül ve Erkan Arslanbenzer’i şiddet yöntemlerine teşvik edecek şekilde örgüt propagandası yapmak suçundan yeniden mahkum etmiş ve başvuranları on ay hapis cezasına çarptırmıştır.

Ercan Gül ve Erkan Arslanbenzer temyiz talebinde bulunmuştur. Dava dosyasında yer alan en son bilgiye göre, yargılama halen Yargıtay önünde derdesttir.

HUKUK

I. AİHS’NİN 10. VE 11. MADDELERİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

Başvuranlar, ilk derece mahkemesinin kendilerini bazı dergileri okumak, gösterilere katılmak ve slogan atmak suçlarından mahkum etmesi nedeniyle, mahkumiyetlerinin ve verilen cezanın AİHS’nin 10. ve 11. maddelerine aykırı olduğu konusunda şikayetçi olmuştur.

Başvuranlardan Ercan Gül ve Erkan Arslanbenzer, konuyla ilgili olarak, AİHS’nin 11. maddesi uyarınca, sendikadaki görevleri kapsamında bazı gösterilere katıldıkları hususunun Ankara Ağır Ceza Mahkemesi tarafından dikkate alınmadığını ileri sürmüşlerdir.

Hükümet, başvuranların görüşlerini ifade etmeleri veya bir toplantıya katılmaları nedeniyle değil, TCK’nın 169. maddesi uyarınca yasadışı bir örgüte yardım ve yataklık etme suçundan yargılanıp mahkum edildiklerini ileri sürmüştür.

AİHM, başvuranların şikayetlerinin yalnızca AİHS’nin 10. maddesi bağlamında incelenmesi gerektiği kanaatindedir (*Karademirci ve Diğerleri / Türkiye*, no. 37096/97). AİHS’nin 35/3 maddesi uyarınca bu şikayetin açıkça dayanaktan yoksun olmadığını kaydeden AİHM, ayrıca başka açılardan bakıldığında da kabuledilemezlik unsuru bulunmadığını tespit eder. Bu nedenle şikayet kabuledilebilir niteliktedir.

AİHM, davanın koşullarıyla ilgili olarak, silahlı ve yasadışı bir örgüt lehinde slogan atmaları nedeniyle başvurular hakkında ceza kovuşturması başlatıldığını kaydeder. Dört başvuranın da aleyhlerindeki suçlamalardan mahkum edilmesine ve her birinin üç yıl altı ay hapis cezasına çarptırılmasına rağmen, ceza kanununda yapılan değişikliklerin ardından başvurular hakkında yeniden dava açılmıştır. Ercan Gül ile Erkan Arslanbenzer aleyhindeki davalar ise halen derdesttir. Sonuç olarak, iki başvuranla ilgili olarak kesin bir mahkumiyet kararı bulunmamasına rağmen, eski TCK'nın 169. maddesi uyarınca bütün başvuruların suçlu bulunması ve 1999 yılında başlayan ceza yargılamasının henüz sonuçlanmamış olması dikkate alındığında, başvuruların ifade özgürlüğü hakkına müdahalede bulunulduğu görülmektedir. AİHM, ayrıca, müdahalenin TCK'nın 169. maddesi ile Terörle Mücadele Kanunu'nun 7/2 maddesince öngörüldüğünü kaydeder. AİHM, izlenen amaçların meşruluğuyla ilgili olarak, makamların ulusal güvenliği ve kamu düzenini korumaya çalıştıklarını gözlemlemektedir. Bu nedenle, şikayet konusu müdahalenin “demokratik bir toplumda gerekli olup olmadığı” konusunun açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

AİHM, önceki davalarda sıklıkla “gerekli” kavramının “acil bir sosyal ihtiyacın” bulunması anlamına geldiğini, Sözleşmeye Taraf Devletlerin böyle bir gerekliliğin var olup olmadığının belirlenmesinde takdir yetkisine sahip olduklarını, ancak bunun Avrupa'nın gözetiminde yapılması gerektiğini belirtmiştir (*Zana / Türkiye, Hüküm ve Karar Raporları* 1997-VII).

AİHM, denetleme yetkisini kullanırken şikayet konusu müdahaleyi davanın bütünü ışığında incelemelidir. Özellikle, söz konusu müdahalenin “izlenen amaçlarla orantılı” olup olmadığı ve yerel makamlar tarafından öne sürülen gerekçelerin “ilgili ve yeterli” olup olmadığı konularının AİHM tarafından açıklığa kavuşturulması gerekmektedir (*Fressoz ve Roire / Fransa*, no. 29183/95). Ayrıca, müdahalenin orantılı olup olmadığı incelenirken, uygulanan cezaların niteliği ve ağırlığı da göz önünde bulundurulmalıdır (*Yarar / Türkiye*, no. 57258/00).

AİHM, yukarıda bahsi geçen ilkelerin, aynı zamanda, terörle mücadele kapsamında ulusal güvenliğin ve kamu düzeninin korunması amacıyla makamlar tarafından alınan önlemlere de uygulandığı kanaatindedir. Bu bağlamda, AİHM, davanın özel koşullarını ve devletin takdir yetkisini göz önünde bulundurarak, kişinin ifade özgürlüğü hakkı ile demokratik bir toplumun kendisini terör örgütlerinin eylemlerine karşı koruma hakkı arasında adil bir dengenin bulunup bulunmadığını belirlemelidir (*Zana*).

Bu noktada, AİHM, söz konusu davadakine benzer sorunlar içeren birçok davada AİHS'nin 10. maddesinin ihlalini tespit ettiğini hatırlatır (*Yılmaz ve Kılıç / Türkiye*, no. 68514/01; *Bahçeci ve Turan / Türkiye*, no. 33340/03; *Kızılyaprak / Türkiye*, no. 27528/95; *Feridun Yazar / Türkiye*, no. 42713/98).

Söz konusu davada, 1997 ve 1998 yıllarında yapılan 1 Mayıs gösterilerinde ve Sivas Katliamı anısına 2 Temmuz 1998 tarihinde yapılan gösteride başvuranların slogan attığı konusu taraflar arasında ihtilaflı değildir. Ayrıca, dava dosyasında, söz konusu gösterilerin sakın bir şekilde sonuçlanmadığına veya gösterilerde şiddet eylemlerinde bulunulduğuna dair herhangi bir bilgi yer almamaktadır.

AİHM, “İktidar namlunun ucundadır”, “Bizde hesapları namlular sorar” gibi sloganların şiddet içerikli olduğunu gözlemlemektedir. Bununla birlikte, bu sloganların bilinen ve kalıplaşmış solcu sloganlar olduğu ve izinli gösterilerde slogan atıldığı (böylelikle

sloganların “ulusal güvenlik” ve “kamu düzeni” üzerindeki potansiyel etkisi kısıtlanmıştır) göz önünde bulundurulduğunda, sloganların şiddete veya ayaklanmaya çağrıda bulunduğu düşünülemez. Ancak, AİHM, bu değerlendirmenin söz konusu sloganların tonunu desteklediği şeklinde yorumlanmaması gerektiğinin yanı sıra, 10. maddenin yalnızca ifade edilen fikirlerin ve bilginin içeriğini değil, aynı zamanda ifade edilme şeklini koruduğunun hatırlanması gerektiğini vurgulamaktadır (*Karataş / Türkiye*, no. 23168/94). AİHM, ayrıca, yerleşik içtihadına göre, 10. maddenin 2. paragrafının yalnızca kabul gören veya zararsız veya kayıtsızlık içeren “bilgiler” veya “fikirlere” değil, aynı zamanda kırııcı, şok edici veya rahatsız edici olanlara da uygulandığını hatırlatır. Bunlar, “demokratik bir toplumun” olmazsa olmazları olan çoğulculuk, hoşgörü ve açık fikirliliğin gerekleridir (*Sürek ve Özdemir / Türkiye*, no. 23927/94).

AİHM, başvuranların söz konusu sloganları atarak herhangi bir kişiye karşı şiddeti veya yaralamayı desteklemediklerini gözlemlemektedir. Ayrıca, ne yerel mahkeme kararlarında ne de Hükümet’in görüşlerinde, başvuranların karşı karşıya kaldıkları uzun ceza yargılaması gibi bir müdahaleyi gerektiren kesin ve yakın bir tehlike bulunduğu dair herhangi bir işaret bulunmamaktadır.

AİHM, ayrıca, söz konusu davanın olayları ve bağlamı bakımından *Taşdemir / Türkiye* (38841/07) davasından farklı olduğunu kaydeder. *Taşdemir* davasında, başvuranın attığı sloganlar terörü savunur nitelikte olup başvuran yargılama sonucunda yirmi beş gün hapis cezasına çarptırılmıştır. Bu bağlamda, AİHM, müdahalenin orantılı olup olmadığı incelenirken, uygulanan cezaların niteliğinin ve ağırlığının da göz önünde bulundurulması gerektiğini hatırlatır (*Yarar / Türkiye*, no. 57258/00). AİHM, söz konusu davada, iç hukukta yapılan değişikliklerin ardından başvuranlar aleyhindeki ceza yargılamasının yeniden başlatılmasına rağmen, başlangıçta bütün başvuranların üç yıl dokuz ay hapis cezasına çarptırıldığını kaydeder. Bununla birlikte, AİHM, söz konusu ceza ile uzun süren ceza yargılamasının orantısız olduğu sonucuna varır (*mutatis mutandis*, *Koç ve Tambaş / Türkiye*, no. 50934/99).

Yukarıda anlatılanları göz önünde bulunduran AİHM, başvuranların, başkalarını şiddet yöntemlerine, silahlı direnişe veya isyana teşvik ederek “ulusal güvenliği” veya “kamu düzenini” etkilediğinin düşünülmemeyeceği kanaatindedir (*a contrario*, *Sürek / Türkiye* (no. 1), no. 26682/95).

Yukarıdaki unsurları göz önünde bulunduran AİHM, söz konusu dava koşullarında, yapılan müdahalenin “demokratik bir toplumda gerekli olmadığı” sonucuna varır. Buna göre, AİHS’nin 10. maddesi ihlal edilmiştir.

II. AİHS’NİN 6. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

Başvuranlar, ayrıca, gözaltındayken avukat yardımından yararlanamadıkları konusunda şikayetçi olmuşlar ve bu şikayetlerini AİHS’nin 6. maddesine dayandırmışlardır.

Hükümet, Deniz Kahraman’ın Ankara Ağır Ceza Mahkemesi’nin 21 Temmuz 2004 tarihli kararını temyiz etmemesi nedeniyle, söz konusu şikayetin iç hukuk yollarının tüketilmediği gerekçesiyle reddedilmesi gerektiğini ileri sürmüştür. Hükümet, ayrıca, Zehra Delikurt’un 4959 No.lu Kanun’dan yararlanması nedeniyle mağdur statüsünün bulunmadığını ileri sürmüştür.

AİHM, aşağıda belirtilen gerekçelerle, Hükümet'in ön itirazına ilişkin karar vermesine gerek olmadığını gözlemlemektedir. AİHM, ayrıca, bu şikayetlerin yukarıda incelenen şikayetlerle bağlantılı olması nedeniyle aynı şekilde kabuledilebilir nitelikte olduğunu kaydeder.

Bununla birlikte, dava olaylarını, tarafların ifadelerini ve 10. maddenin ihlal edildiği yönündeki tespitini göz önünde bulunduran AİHM, söz konusu başvuruda ortaya konan temel hukuki sorunu incelemiş olduğu kanaatindedir. AİHM, söz konusu dava koşullarında, başvuranların 6. madde uyarınca yapmış oldukları diğer şikayetlerle ilgili olarak ayrı bir karar vermesine gerek olmadığı sonucuna varır (*Böke ve Kandemir / Türkiye*, no. 71912/01; *Yalçın Küçük / Türkiye* (no. 3), no. 71353/01).

III. AİHS'NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI

Başvuranlar, maddi ve manevi tazminat olarak aşağıda belirtilen miktarları talep etmişlerdir:

- Ercan Gül: 37,000 Euro maddi tazminat, 20,000 Euro manevi tazminat
- Deniz Kahraman: 10,000 Euro maddi tazminat, 20,000 Euro manevi tazminat
- Zehra Delikurt: 10,000 Euro manevi tazminat
- Erkan Arslanbenzer: 20,000 Euro maddi tazminat, 20,000 Euro manevi tazminat.

Başvuranlar, ayrıca, yargılama masraf ve giderleri için 3,600 Euro talep etmişler, ancak taleplerini desteklemek üzere herhangi bir belge sunmamışlardır.

Tespit edilen ihlalle talep edilen maddi tazminat arasında herhangi bir illiyet bağı bulunmadığını kaydeden AİHM, söz konusu talebi reddeder. Ancak, AİHM, adil temellere dayanarak, başvuranların her birine manevi tazminat olarak 3,000 Euro ödenmesine karar verir.

Yargılama masraf ve giderleriyle ilgili olarak, AİHM'nin içtihadına göre, bir başvuranın gerçekliğini ve gerekliliğini kanıtladığı makul miktarlardaki yargı giderlerini elde edebilir. Söz konusu davada, başvuranlar, iddia ettikleri yargı giderlerinin gerçekliğini kanıtlamamışlardır. Bu nedenle, AİHM, bu başlık altında herhangi bir ödeme yapılmamasına karar verir.

AİHM, gecikme faizinin, Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredi kolaylıklarına uyguladığı faiz oranına üç puanlık bir artış eklenerek belirlenmesini uygun görmektedir.

BU GEREKÇELERE DAYANARAK AİHM,

1. Oyçokluğu ile Deniz Kahraman'la ilgili başvurunun *kabuledilebilir olduğuna*;
2. Oybirliği ile başvurunun geri kalan kısmının *kabuledilebilir olduğuna*;
3. 2'ye 5 oyla AİHS'nin 10. maddesinin *ihlal edildiğine*;
4. Oybirliği ile AİHS'nin 6. maddesi uyarınca yapılan şikayetin ayrıca incelenmesine *gerek olmadığına*;

5. 2'ye 5 oyla

(a)AİHS'nin 44. maddesinin 2. paragrafı gereğince kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, ödeme tarihindeki döviz kuru üzerinden Yeni Türk Lirası'na çevrilmek üzere ve her türlü vergi ve kesintiden muaf tutularak Savunmacı Hükümet tarafından başvuranların her birine manevi tazminat olarak 3,000 Euro (üç bin Euro) ödenmesine;

(b)Yukarıda belirtilen üç aylık sürenin sona erdiği tarihten itibaren ödemenin yapılmasına kadar, Avrupa Merkez Bankası'nın o dönem için geçerli olan marjinal kredi kolaylığı oranının üç puan fazlasına eşit oranda basit faiz uygulanmasına;

6. Adil tatmine ilişkin diğer taleplerin *reddedilmesine karar vermiştir.*

İşbu karar İngilizce olarak hazırlanmış ve AİHM İçtüzüğü'nün 77. maddesinin 2. ve 3. paragrafları gereğince 8 Haziran 2010 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.